



## بررسی نقش سرمایه‌گذاری‌های مکمل در تأثیر فناوری اطلاعات بر افزایش بهره‌وری

علیرضا محمودی فرد<sup>a</sup>، فاطمه شهبازی<sup>b</sup>

<sup>a</sup> مدرس گروه مهندسی صنایع موسسه ابرار، تهران، ایران

<sup>b</sup> دانشجوی کارشناسی، دانشکده مهندسی صنایع، موسسه ابرار، تهران، ایران

نویسنده مسئول: علیرضا محمودی فرد، alireza10.m10@gmail.com

**چکیده:** در خصوص تأثیر متغیرهای سازمان در بهره‌وری، مطالعات متعددی انجام پذیرفته و سهم و درجه تأثیر هر یک از متغیرها بر سطح بهره‌وری، مورد بررسی قرار گرفته است؛ یکی از متغیرها و یا عوامل سازمانی موثر بر بهره‌وری، روش انجام کار است؛ با پیشرفت روزافزون فناوری اطلاعات و به‌خصوص صنعت نرم‌افزار، بخش عمده‌ای از مباحث مرتبط با سیستم‌ها و روش‌های انجام کار، متحول گردیده است. در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاری‌های سنگینی در کشورمان برای تجهیز سازمان‌ها به امکانات فناوری اطلاعات از جمله سخت‌افزارهای کامپیوتری، برنامه‌های کامپیوتری، مباحث فنی و مدیریتی، توسعه شبکه‌های داخلی و اتصال به شبکه‌های جهانی انجام شده است؛ این مساله موجب افزایش ورودی‌های سازمان‌ها شده و انتظار می‌رود که باعث افزایش خروجی و در نتیجه منجر به افزایش بهره‌وری سازمان‌ها شود. تحقیقات بسیار گسترده‌ای در زمینه رابطه بین فناوری اطلاعات و بهره‌وری انجام شده است، اما نتیجه برخی از این تحقیقات، عکس این موضوع را نشان می‌دهد؛ این مقاله، علت اصلی عدم توفیق سازمان‌ها در افزایش بهره‌وری ناشی از به‌کارگیری فناوری اطلاعات را عدم توجه آن‌ها به سرمایه‌گذاری‌های سازمانی مکمل در کنار سرمایه‌گذاری روی فناوری اطلاعات دانسته و مدلی را برای نحوه تأثیر فناوری اطلاعات بر ارتقای بهره‌وری پیشنهاد می‌کند.

**کلمات کلیدی:** فناوری اطلاعات؛ بهره‌وری؛ سرمایه‌گذاری‌های مکمل؛ تغییرات مکمل؛ عوامل سازمانی؛ IT

### Investigating the Role of Complementary Investments in the Impact of Information Technology on Increasing Productivity

1. Alireza Mahmoodi Fard, alireza10.m10@gmail.com

2. Fatemeh Shahbazi, fatemeh.shahbazi399@gmail.com

#### ۱. مقدمه

بهره‌وری، مقیاسی اساسی و مهم در اقتصاد است و به‌عنوان شاخصی برای تعیین سطح ثروت و دارایی یک کشور، مورد استناد قرار می‌گیرد؛ این مهم، یک ابزار تعیین‌کننده حائز اهمیت برای استاندارد زندگی است؛ همچنین میزان بهره‌وری کشورها، شاخصی برای توسعه‌یافتگی و عقب ماندگی آن‌هاست؛ اگرچه مدیران بسیاری از سازمان‌ها انتظار دارند که افزایش سرمایه‌گذاری در زمینه فناوری اطلاعات موجب افزایش بهره‌وری شود، اما نتیجه برخی از تحقیقات در زمینه رابطه بین فناوری اطلاعات و بهره‌وری، عکس این موضوع را نشان می‌دهد؛ به‌عنوان نمونه، نتایج یکی از تحقیقات منتشر شده در مجله computerworld نشان می‌دهد که مدیران فناوری اطلاعات در سازمان‌ها، نسبت به سرمایه‌گذاری‌هایی که در زمینه فناوری اطلاعات انجام می‌دهند، خیلی خوش‌بین نیستند؛ آن‌ها از راه-حل‌هایی که به‌کار می‌بندند، توقعات فراوانی دارند، اما تحقیق مذکور نشان می‌دهد که فقط ۴ درصد از آن‌ها از خروجی سرمایه‌گذاری خود خشنود هستند [۱]؛ در حالی که سازمان‌ها میلیون‌ها دلار برای خودکارسازی جریان اطلاعات در فرآیندهای کسب و کار خود صرف می‌کنند، درصد کمی از آن‌ها از افزایش بازده از دیدگاه افزایش رضایت مشتریان و کاهش زمان و هزینه رضایت دارند [۱].

در این مقاله، تبیین می‌شود که علت اصلی ناکامی سازمان‌ها در افزایش بهره‌وری ناشی از به‌کارگیری فناوری اطلاعات، عدم توجه به سرمایه‌گذاری‌های مکمل سازمانی است.

#### ۲. متن اصلی